

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. gegužės 29 d. Nr. FA-P-60-7-55
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
6-ojo audito departamento direktorės Jolitos Korzunienės
2008-06-04 pavedimą Nr. P-60-7,
6-ojo audito departamento direktoriaus Rimanto Sanajevo
2009-04-10 pavedimą Nr. P-60-7-4

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Aušra Everlingienė (grupės vadovė)
Giedrė Stalauškienė

Auditas pradėtas 2008-06-09
Auditas baigtas 2009-05-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinei atskaitomybei	6
1.1. Finansinio turto apskaita	6
1.2. Faktinių išlaidų apskaita	7
1.3. Išlaidų ekonominės klasifikacijos taikymas	9
1.4. Atsiskaitymų apskaita	11
1.5. Turto nuomos pajamų apskaita	12
1.6. Turto apskaita	12
2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	13
2.1. Programos 01 81 biudžeto asignavimų naudojimas	13
2.2. Viešųjų įstaigų finansavimas	14
2.3. Asignavimų išlaidoms ekonomija	14
2.4. Lėšų, gautų už komunalines paslaugas, naudojimas	15
3. Kiti pastebėjimai	15
4. Rekomendacijos	16
Priedai	18

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento direktorės 2008 m. birželio 4 d. pavedimu Nr. P-60-7 ir 6-ojo audito departamento direktoriaus 2009 m. balandžio 10 d. pavedimu Nr. P-60-7-4. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Aušra Everlingienė (grupės vadovė) ir vyresnioji valstybinė auditorė Giedrė Stalauškienė.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos Finansinių ministerija yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga, atliekanti įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas finansų srities valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šioje srityje valstybės politiką.

Ministerijos buveinės adresas: J. Tumo-Vaižganto g. 8A/2, 01512 Vilnius; identifikavimo kodas 288601650.

Audituojamu laikotarpiu ministerijai vadovavo finansų ministrai: Rimantas Šadžius (iki 2008 m. lapkričio 17 d., laikinai ėjo pareigas nuo 2008 m. lapkričio 18 d. iki 2008 m. gruodžio 8 d.), Algirdas Gediminas Šemeta (nuo 2008 m. gruodžio 9 d.), vyriausiojo finansininko funkcijas atliko Ekonomikos departamento direktoriaus pavaduotoja Veronika Kiškienė.

Audituojamas laikotarpis – 2008 metai.

Audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto 2008 metų finansinės atskaitomybės ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti valstybės biudžeto asignavimų poreikio 2009 metams planavimą teisėtumo požiūriu.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama Finansų ministerijos 2008 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr.1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8).

Audituotos planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos:

- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. sausio 2 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11);
- Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12);

Audituojamu laikotarpiu ministerija vykdė 17 programų. Programoms vykdyti patvirtinta¹ 5 542 407 tūkst. Lt (iš jų Vyriausybės rezervas – 40 000 tūkst. Lt), patikslinti asignavimai 5 883 982,9 tūkst. Lt, panaudota - 5 137 482,9 tūkst. Lt, Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvas (pasyvas) – 1 734 823,6 tūkst. Lt.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais² ir valstybės kontrolieriaus įsakymais³.

Auditas atliktas siekiant užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas

¹ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 Nr.X-1353.

² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-02-22 įsakymas Nr. V-37 „Dėl 2008 m. valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2008-10-21 įsakymas Nr. V-232 „Dėl 2008 m. finansinio (teisėtumo) audito sisteminių tyrimo sričių audito rezultatų pateikimo ir apibendrinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui buvo taikomi du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 25 687 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- 0,5 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 8 674 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Be to, buvo vertinamas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, buvo atliktas ministerijos veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo riziką, buvo nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys. Vertinant vidaus kontrolę buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis bei nustatytas kontrolės procedūrų veiksmingumas ir nuoseklumas. Atsižvelgiant į tai buvo atliktos šių sričių didelės apimties savarankiškos audito procedūros: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų; prekių ir paslaugų naudojimo; atsargų ir trumpalaikio turto; ilgalaikio turto; finansinio turto; užbalansinių sąskaitų; gautinų ir mokėtinų sumų; pinigų; pajamų; išlaidų ir finansavimo.

Audito procedūras taip pat atlikome viešosiose įstaigose (Centrinėje projektų valdymo agentūroje (toliau – CPVA), Audito ir apskaitos tarnyboje ir Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institute), kurios dalyvauja vykdant programą „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ (toliau - Programa 01 02) ir yra finansuojamos iš šiai programai skirtų asignavimų.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinei atskaitomybei

1.1. Finansinio turto apskaita

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis⁴ finansinis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Ministerija valdomas tarptautinių organizacijų akcijas ir įstatinio kapitalo dalį apskaitoje užregistruo ne įsigijimo savikaina, o nominaliąja verte.

Ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 140 „Vertybiniai popieriai“ likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 1 657 207,5 tūkst. Lt, iš jų 1 621 315,5 tūkst. Lt sudaro tarptautinių finansinių institucijų akcijos ir kapitalo dalis. Pagal ministerijos pateiktus duomenis, Šiaurės investicijų banko, Europos investicijų banko, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko akcijų ir kapitalo dalies įsigijimo savikaina yra 84 886,1 tūkst. Lt, apskaitoje šios akcijos ir kapitalo dalis užregistruoti 1 080 204 tūkst. Lt didesne verte, t.y. 1 165 090,1 tūkst. Lt.

Tarptautinės finansų korporacijos, Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko, Daugiašalės investicijų garantijų agentūros akcijos apskaitoje užregistruotos nominaliąja verte – 456 225,5 tūkst. Lt. Dokumentų, pagal kuriuos galima būtų nustatyti šių akcijų įsigijimo savikainą, ministerija nepateikė, todėl negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 140 „Vertybiniai popieriai“ ir pasyvo sąskaitos 270 „Finansinio turto fondas“ likučių dalies - 456 225,5 tūkst. Lt ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

Audito metu nustatyta, kad už įsigytą finansinį turtą ministerija nėra sumokėjusi visos sumos. Ministerijos pateiktais duomenimis už akcijų ir kapitalo dalies išpirkimą iš tarptautinių organizacijų pagal pasirašytas sutartis ministerija 2009-2010 metais dar turės sumokėti 9 196,7 tūkst. Lt. Ministerija taip pat moka įmokas į Šiaurės investicijų banko ir Europos investicijų banko rezervinius fondus ir per 2009-2011 metus dar turės sumokėti 60 601,1 tūkst. Lt. Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės nereglamentuoja ilgalaikių įsipareigojimų registravimo apskaitoje, todėl, manome, kad šią informaciją tikslinga pateikti aiškinamajame rašte prie metinės finansinės atskaitomybės.

Dėl to, kad finansinis turtas apskaitoje užregistruotas nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių reikalavimų, Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31

⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr.70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-12-30 įsakymo Nr.1K-405 redakcija su pakeitimais ir papildymais), 168 p.

balanso aktyvo sąskaitos 140 „Vertybinių popierių“ ir pasyvo sąskaitos 270 „Finansinio turto fondas“ likučiai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 1 080 204 tūkst. Lt didesni. Atsižvelgdami į tai, kad duomenų apie dalies finansinio turto įsigijimo savikainą ministerija nepateikė, negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 140 „Vertybinių popierių“ ir pasyvo sąskaitos 270 „Finansinio turto fondas“ likučių dalies - 456 225,5 tūkst. Lt ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

1.2. Faktinių išlaidų apskaita

Programos, finansuojamos Europos Sąjungos finansinės paramos, kitos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšomis

Pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės⁵, biudžetinės įstaigos vykdomų programų faktinės išlaidos registruojamos ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo jos buvo patirtos, sąskaitoje 200 „Išlaidos iš biudžeto“. Būsimųjų laikotarpių išlaidos iki tol, kol galės būti priskiriamos prie atitinkamo ataskaitinio laikotarpio išlaidų, registruojamos sąskaitoje 210 „Paskirstytinos išlaidos“.

Ministerija, vykdydama programas „Europos Sąjungos 2007–2013 metų techninė parama“ (toliau – Programa 68 01), „Specialioji Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių priemonių programa“ (toliau – Programa 52 01), „Specialioji Sanglaudos fondo programa“ (toliau – Programa 60 01) ir „Specialioji Europos regioninės plėtros fondo programa“ (toliau – Programa 60 02), ataskaitiniu laikotarpiu patirtų faktinių išlaidų dalį registravo sąskaitoje 210 „Paskirstytinos išlaidos“, o ne sąskaitoje 200 „Išlaidos iš biudžeto“. Ministerijos aiškinimu, minėtos išlaidos bus registruojamos sąskaitoje 200 „Išlaidos iš biudžeto“ tada, kai įgyvendinančioji institucija priims sprendimą dėl šių išlaidų tinkamumo finansuoti Europos Sąjungos ir kitos finansinės paramos lėšomis. Atkreipiame dėmesį, kad minėtų programų ataskaitinio laikotarpio faktinės išlaidos nebūtinai pripažįstamos tinkamomis tą patį laikotarpį.

Pavyzdys

Į 2008 metų faktines išlaidas užregistruota laikotarpiu nuo 2007 m. rugsėjo iki 2008 m. birželio vykdamas Programą 52 01 patirtų 89,4 tūkst. Lt faktinių darbo užmokesčio išlaidų ir laikotarpiu nuo 2007 m. liepos iki 2007 m. rugsėjo vykdamas Programą 60 02 patirtų 255,2 tūkst. Lt faktinių darbo užmokesčio išlaidų, kurios pripažintos tinkamomis finansuoti 2008 metais.

2008 metų Programos 68 01 visos darbo užmokesčio išlaidos užregistruotos sąskaitoje 210 „Paskirstytinos išlaidos“, nes įgyvendinančioji institucija dar nepriėmė sprendimo dėl šių išlaidų tinkamumo finansuoti.

Pažymime, kad Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėse nurodyta, kaip turi būti tvarkoma įstaigos vykdomų programų faktinių ir būsimųjų laikotarpių išlaidų apskaita, o

⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr.70, 261, 270 ir 275 p.

informacijos apie išlaidų pripažinimą tinkamomis finansuoti rinkimas, sisteminimas, pateikimas yra įstaigos valdymo (vidaus) apskaitos dalykas.

Dėl neteisingai tvarkomos Programų 68 01, 52 01, 60 01 ir 60 02 faktinių išlaidų apskaitos negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 210 „Paskirstytinos išlaidos“ likučio dalies - 16 480 tūkst. Lt ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo. Taip pat negalima patvirtinti minėtų programų Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008-12-31 ataskaitose nurodytų 17 519,4 tūkst. Lt faktinių išlaidų sumos teisingumo.

Dėl to, kad išlaidos apskaitoje užregistruotos nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių reikalavimų, negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 210 „Paskirstytinos išlaidos“ likučio dalies - 16 480 tūkst. Lt ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

Negalima patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos 17 519,4 tūkst. Lt faktinių išlaidų sumos teisingumo.

Techninės paramos projektų faktinės išlaidos

Ministerija, vykdydama Programą 52 01 ir Programą 68 01, kartu su CPVA įgyvendina Europos Sąjungos ir kitos paramos administravimo projektus. CPVA teisės aktais pavestos techninės paramos projektų įgyvendinančiosios institucijos funkcijos. Asignavimai paramos administravimo projektams planuojami Ministerijos Programos 68 01 ir Programos 52 01 išlaidų sąmatose, o dėl jų naudojimo pasirašomos projektų finansavimo ir administravimo sutartys⁶.

Audito metu nustatyta, kad CPVA 2008 metais vykdydama minėtas programas faktinių išlaidų patyrė 323 tūkst. Lt daugiau (vykdydama Programą 68 01 – 246 tūkst. Lt, Programą 52 01 – 77 tūkst. Lt), nei nurodyta ministerijos ataskaitose. Pažymime, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanse nenurodytas ministerijos įsiskolinimas CPVA.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ ir pasyvo sąskaitos 151 „Atsiskaitymai su programų vykdytojais“ likučiai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 323 tūkst. Lt mažesni.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos faktinės išlaidos 323 tūkst. Lt mažesnės.

⁶ Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos projekto įgyvendinimo sutartis, 2007-05-03 Nr.(1.34)-11K-009/2007/4-2-1; 2009-03-26 Projekto kodas Nr. VP4-1.2-FM-01-V-01-001, Finansavimo ir administravimo sutartis Nr. VP4-1.2-FM-01-V-01-001; 2009-03-31 Projekto kodas Nr. VP4-1.1-FM-01-V-01-009, Finansavimo ir administravimo sutartis Nr. VP2.3.4-FM-CPVA.

Sąskaitų uždarymas

Pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles⁷, metų pabaigoje sąskaitos 20 „Išlaidos įstaigai išlaikyti“ ir 21 „Kitos išlaidos“ uždaromos (nurašomos per metus patirtos išlaidos): jos kredituojamos faktinių išlaidų (ataskaitinių metų pradžioje buvusio likučio ir apskaitytų per ataskaitinius metus) sumomis, kurioms padengti buvo gautos ir panaudotos lėšos, ir šiomis sumomis debetuojama sąskaita 230 „Finansavimas iš biudžeto“. Nenurašytą faktinių išlaidų likutį ataskaitinių metų pabaigoje sudaro įsiskolinimas kreditoriams.

Kaip rodo ministerijos metinės finansinės atskaitomybės duomenys, sąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ nenurašytas faktinių išlaidų likutis ataskaitinių metų pabaigoje – 69,1 tūkst. Lt, įsiskolinimas kreditoriams – 807,9 tūkst. Lt.

Dėl Programų 68 01, 52 01, 60 01 ir 60 02 ataskaitinio laikotarpio faktiškai patirtų išlaidų priskyrimo būsimųjų laikotarpių išlaidoms šių programų išlaidos metų pabaigoje nebuvo nurašytos.

Atkreipiame dėmesį, kad Programos 01 02 visos faktinės išlaidos metų pabaigoje nurašytos, nors įsiskolinimas kreditoriams 2008-12-31 buvo 125,9 tūkst. Lt.

Dėl dalies nenurašytų faktinių išlaidų ir dėl nustatytų klaidų (nurašant išlaidas) negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso pasyvo sąskaitos 230 „Finansavimas iš biudžeto“ 16 611,6 tūkst. Lt likučio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

Dėl to, kad faktinės išlaidos nurašomos nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių reikalavimų, negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso pasyvo sąskaitos 230 „Finansavimas iš biudžeto“ 16 611,6 tūkst. Lt likučio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

1.3. Išlaidų ekonominės klasifikacijos taikymas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija⁸, išlaidų grupę 2.2. „Prekių ir paslaugų naudojimas“ sudaro biudžetinių įstaigų išlaikymo išlaidos.

Vykdydama „Specialiąją nuompinigių už valstybės materialųjį turtą, pervestų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, kompensavimo“ (toliau – Programa 01 82) ir „Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimo“ (toliau – Programa 47 01) programas, ministerija perveda institucijoms ir įstaigoms kompensuojamų nuompinigių sumas, kompensuoja patirtas kelionių išlaidas. Šių programų išlaidos

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr.70, 266 ir 267 p.

⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr.1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-11-26 įsakymo Nr.1K-346 redakcija).

planuojamos ir apskaitomos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose „Kitos paslaugos“ (kodas 2.2.1.1.1.30) ir „Komandiruočių ir tarnybinių kelionių šalies viduje ir užsienyje išlaidos“ (kodas 2.2.1.1.1.11), nors jos nėra ministerijos išlaikymo išlaidos.

Audito metu raštu informavome Finansų ministerijos vadovybę apie nustatytus neatitikimus ir pateikėme rekomendaciją, į kurią ministerija iš dalies atsižvelgė ir dalį Programos 01 82 išlaidų (3 800,6 tūkst. Lt) apskaitė ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Kitiems einamiesiems tikslams“ (kodas 2.8.1.1.1.2).

Pažymime, kad Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008-12-31 ataskaitose Programos 01 82 (21 688,7 tūkst. Lt) ir Programos 47 01 (2 798,7 tūkst. Lt) kasinės ir faktinės išlaidos apskaitytos netinkamuose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose, todėl finansinėse ataskaitose negalima matyti tikrųjų ministerijos išlaikymo išlaidų.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnio „Kitos paslaugos“ (kodas 2.2.1.1.1.30) kasinės ir faktinės išlaidos yra 21 688,7 tūkst. Lt didesnės, o straipsnio „Kitiems einamiesiems tikslams“ (kodas 2.8.1.1.1.2) šia suma mažesnės.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnio „Komandiruočių ir tarnybinių kelionių šalies viduje ir užsienyje išlaidos“ (kodas 2.2.1.1.1.11) kasinės ir faktinės išlaidos yra 2 798,7 tūkst. Lt didesnės, o straipsnio „Kitiems einamiesiems tikslams“ (kodas 2.8.1.1.1.2) šia suma mažesnės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija⁹ ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos apskaitomos išlaidų grupėje 3.1 „Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos“.

Ministerija pagal Europos Sąjungos struktūrinės paramos svetainės plėtros paslaugų teikimo sutartį¹⁰ su UAB „ERP“ įsigijo nematerialiojo turto (bendra turto vertė – 92,7 tūkst. Lt), kurio įsigijimo išlaidas apskaitė išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Kitos paslaugos“ (kodas 2.2.1.1.1.30).

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnio „Kitos paslaugos“ (kodas 2.2.1.1.1.30) kasinės ir faktinės išlaidos yra 92,7 tūkst. Lt didesnės, o straipsnio „Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos“ (kodas 3.1) išlaidos šia suma mažesnės.

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr.1K-184.

¹⁰ 2007-09-28 sutartis Nr.(1.35)-14P-052/ERP2007/09/28-01.

1.4. Atsiskaitymų apskaita

Vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu¹¹, tvarkydami apskaitą ūkio subjektai turi daryti dvejybinį įrašą, t.y. kiekvienos ūkinės operacijos ir kiekvieno ūkinio įvykio vertę įrašyti į sąskaitos (sąskaitų) debetą, o jai lygią sumą – į kitos sąskaitos (sąskaitų) kreditą.

Buhalterinės apskaitos įstatyme¹² nurodyta, kad ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys registruojami apskaitos registruose pagal apskaitos dokumentus, o Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės¹³ reglamentuoja biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos sąskaitas ir ūkinių operacijų bei ūkinių įvykių registravimą šiose sąskaitose. Pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles¹⁴ atsiskaitymai su debitoriais ir kreditoriais registruojami sąskaitoje 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“, jų apskaita tvarkoma pildant atitinkamą registrą pagal kiekvieną debitorių ir kreditorių, o įsiskolinimų atsiradimo ir atsiskaitymo datos registruojamos pagal kiekvieną dokumentą.

Nustatyta, kad ministerija sąskaitoje 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ registruoja tik tuos įsiskolinimus, kurie lieka nepadengti iki kiekvieno mėnesio 1 dienos, o tvarkydama Specialiosios valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programos (toliau – Programa 01 81), Valstybės priskirtų funkcijų ir programų įgyvendinimo savivaldybėse programos (toliau – Programa 01 07), Programos 01 82 ir Programos 47 01 apskaitą visiškai nenaudoja atsiskaitymų sąskaitos, t.y. apskaitoje registruoja ne visas ūkines operacijas darydama dvejybinį įrašą.

Dėl išdėstytų dalykų negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso pasyvo sąskaitos 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ 807,9 tūkst. Lt likučio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

Pažymime, kad vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu¹⁵ ūkio subjektas apskaitą turi tvarkyti taip, kad jos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės vartotojams.

Dėl to, kad ministerija, tvarkydama apskaitą, nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo – ne kiekvieną ūkinę operaciją ir ne kiekvieną ūkinį įvykį apskaitoje registravo darydama dvejybinį įrašą, negalima patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso pasyvo sąskaitos 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ 807,9 tūkst. Lt likučio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisingumo.

¹¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574, 6 str. 3 d.

¹² Ten pat, 16 str. 1 ir 3 d.

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr.70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-12-30 įsakymo Nr.1K-405 redakcija su pakeitimais ir papildymais).

¹⁴ Ten pat, 221, 222 ir 224 p.

¹⁵ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 4 str.

Dėl neteisingai tvarkomos debitorių ir kreditorių apskaitos negalima gauti tinkamos, išsamios ir palyginamos informacijos apie ministerijos įsiskolinimus prekių ir paslaugų tiekėjams bei kitiems subjektams.

1.5. Turto nuomos pajamų apskaita

Ministerija su UAB „Maisto pilys“ yra sudariusi valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartį¹⁶, pagal kurią nuomininkas nuomojasi valgyklos patalpas (J. Tumo-Vaižganto g. 8A/2) su virtuvės inventoriumi ir yra įsipareigojęs per mėnesį mokėti turto nuomos mokesť. Gautų pajamų už patalpų nuomą apskaitą ministerija tvarkė nesilaikydama Buhalterinės apskaitos įstatymo¹⁷ bei Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹⁸ reikalavimų, nes nekompensuotas iš valstybės biudžeto turto nuomos pajamas nurodė kaip valstybės biudžeto įsiskolinimą ministerijai. Pažymime, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 173 „Atsiskaitymai su biudžetu“ likutis metų pabaigoje 111,5 tūkst. Lt didesnis, pasyvo sąskaitos 400 „Biudžetinių įstaigų pajamos“ likutis metų pabaigoje 104,9 tūkst. Lt didesnis.

Įvertinę ministerijos devynių mėnesių finansinę atskaitomybę, ministerijos vadovybę raštu informavome apie nustatytas klaidas. Ministerija šių klaidų nepripažino, todėl, rengdama metinę finansinę atskaitomybę, jų neištaisė.

Dėl to, kad gautų pajamų už patalpų nuomą apskaita buvo tvarkoma nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių reikalavimų, Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 173 „Atsiskaitymai su biudžetu“ likutis metų pabaigoje didesnis 111,5 tūkst. Lt, pasyvo sąskaitos 400 „Biudžetinių įstaigų pajamos“ likutis metų pabaigoje 104,9 tūkst. Lt didesnis.

1.6. Turto apskaita

Pagal Buhalterinės apskaitos įstatymą¹⁹, apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti.

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2006-01-18 įsakymu Nr. 1K-027 pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ministerijos ilgalaikis turtas (asmeniniai kompiuteriai, spausdintuvai) 2006 m. lapkričio 20 d. buvo parduotas viešame prekių aukcione, tačiau iš apskaitos registrų jis nurašytas 2008 m. rugpjūčio 29 d. Kadangi ministerija turto

¹⁶ Valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis, 2006-04-14 Nr. (1.35)-14P-024.

¹⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 12 str. 1 d.

¹⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr.70, 307, 308 ir 205 p.

¹⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 12 str. 4 d.

pardavimą apskaitoje užregistravo ne ūkinės operacijos dieną, arba iškart po to, kai turėjo galimybę tai padaryti, todėl Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 01 „Ilgalaikis turtas“ likutis metų pradžioje 117,2 tūkst. Lt didesnis.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 balanso aktyvo sąskaitos 01 „Ilgalaikis turtas“ ir pasyvo sąskaitos 020 „Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas“ likučiai ataskaitinio laikotarpio pradžioje 117,2 tūkst. Lt didesni.

2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

2.1. Programos 01 81 biudžeto asignavimų naudojimas

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles²⁰, specialiųjų programų, kurios, be įmokėtų į biudžetą pajamų, finansuojamos iš valstybės konkrečiam tikslui numatytų lėšų, išlaidoms padengti pirmiausia naudojami asignavimai, gauti iš einamaisiais biudžetinėmis metais įmokėtų į biudžetą pajamų, įskaitant viršplanines pajamas.

Ministerijos vykdoma „Specialioji valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programa“ (toliau – Programa 01 81) yra finansuojama iš įmokėtų į biudžetą pajamų ir iš valstybės biudžeto asignavimų. Šiai programai 2008 metams patvirtinta 97 800 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš kurių 6 000 tūkst. Lt sudaro programos pajamos. Atkreipiame dėmesį, kad Programos 01 81 nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą likutis 2008 metų pradžioje sudarė 69 451,2 tūkst. Lt, per 2008 metus įmokėta 12 572,4 tūkst. Lt, nepanaudotų įmokų likutis metų pabaigoje – 82 023,6 tūkst. Lt. Programos išlaidoms dengti panaudota 89 757,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, o asignavimai, gauti iš įmokėtų į biudžetą pajamų, nebuvo naudojami.

Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, nes neteisėtai panaudojo 82 023,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų, dalį Programos 01 81 išlaidų padengdama iš valstybės biudžeto asignavimų, o ne iš įmokėtų į valstybės biudžetą pajamų.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr.543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-06-15 nutarimas Nr.751 redakcija su pakeitimais ir papildymais), 28 p.

2.2. Viešųjų įstaigų finansavimas

Biudžeto sandaros įstatyme²¹ ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse²² numatyta galimybė skirti valstybės biudžeto lėšas subjektams, atliekantiems viešojo administravimo funkcijas. Viešojo administravimo įstatyme²³ nustatyta, kad viešąsias įstaigas atlikti viešąjį administravimą gali įgalioti tik įstatymai. Įstatymu CPVA viešojo administravimo funkcijos nepavestos, todėl ministerija neturėjo teisinio pagrindo šiai įstaigai Programos 01 02 vykdymui skirti 7 775 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Atkreipiame dėmesį, kad ministerija su VŠĮ Audito ir apskaitos tarnyba ir VŠĮ Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institutu, kuriems įstatymu suteiktos viešojo administravimo funkcijos, biudžeto lėšų naudojimo sutartis 2008 metams pasirašė audito metu (2008-08-14). Audito metu taip pat pasirašyta biudžeto lėšų naudojimo sutartis su CPVA, kuriai įstatymu viešojo administravimo funkcija nepavesta.

Ministerija nesilaikė Biudžeto sandaros įstatymo, nes VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai pervedė 7 775 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

2.3. Asignavimų išlaidoms ekonomija

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis²⁴, iš sutaupytų asignavimų išlaidoms pirmiausia turi būti dengiamas kreditinis įsiskolinimas. Nesant įsiskolinimų, sutaupyti asignavimai išlaidoms gali būti skiriami turto įsigyti ir iš valstybės lėšų įgyvendinamiems investicijų projektams finansuoti.

Ministerija, nepadengusi kreditinio įsiskolinimo, 700 tūkst. Lt sutaupytų asignavimų darbo užmokesčiui skyrė iš valstybės lėšų įgyvendinamam investicijų projektui „Ilgalaikio turto įsigijimas“ papildomai finansuoti.

Pažymime, kad Valstybės investicijų 2008-2010 metų programoje²⁵ ministerijos investicijų projektui „Ilgalaikio turto įsigijimas“ numatytų lėšų suma nebuvo tikslinama.

Ministerija nevykdė teisės aktų reikalavimų, nes, nepadengusi kreditinio įsiskolinimo, 700 tūkst. Lt sutaupytų asignavimų išlaidoms skyrė investicijų projektui „Ilgalaikio turto įsigijimas“ papildomai finansuoti.

²¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX–1946, 5 str. 1 d. 1 p.

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr.543, 79¹.

²³ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1990-06-17, Nr. VIII – 1234 (2006-06-27 įstatymo Nr. X-736 redakcija su papildymais ir pakeitimais), 2 str. 4 d., 4 str. 6 d.

²⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr.543, 79 p.

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-01-30 nutarimas Nr. 105 „Dėl Valstybės investicijų 2008-2010 metų programoje numatytų 2008 metams kapitalo investicijų paskirstymo“ (su pakeitimais ir papildymais).

2.4. Lėšų, gautų už komunalines paslaugas, naudojimas

Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu²⁶, asignavimų valdytojas privalo valstybės biudžeto asignavimus naudoti pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles²⁷, kitomis biudžetinių įstaigų lėšomis laikomos iš juridinių ir fizinių asmenų tam tikroms nenumatytoms biudžetinių įstaigų programų sąmatose išlaidoms dengti gautos lėšos.

Ministerijos Programos 01 02 sąmatoje yra planuojami asignavimai viso administracinio pastato (J. Tumo–Vaižganto g. 8A/2, Vilnius) išlaikymui padengti (elektros energijos, šildymo, vandentiekio ir kanalizacijos ir kt. išlaidoms). Ministerija nuomoja šiame pastate esančias valgyklos patalpas, o nuomininkas pagal Valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartį²⁸ ministerijai perveda komunalinius ir kitų paslaugų mokesčius. Nustatyta, kad šios lėšos apskaitomos sąskaitoje 112 „Kitos lėšos“ ir naudojamos pagal Ministerijos valstybės sekretoriaus patvirtintą sąmatą.

Ministerija nuomininko patirtas išlaidas už komunalines ir kitas paslaugas (19,7 tūkst. Lt) apkaitė kaip Programos 01 02 faktines išlaidas ir padengė iš šiai programai skirtų asignavimų, t. y. valstybės biudžeto asignavimus panaudojo ne ministerijos programai vykdyti.

Ministerija nesilaikė Biudžeto sandaros įstatymo, nes 19,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų panaudojo ne ministerijos programai vykdyti.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos faktinės išlaidos 19,7 tūkst. Lt didesnės.

3. Kiti pastebėjimai

VšĮ Audito ir apskaitos tarnyba ir Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institutas dalyvauja vykdant ministerijos Programą 01 02 ir yra finansuojamos iš šiai programai skirtų asignavimų. Šios įstaigos valstybės biudžeto asignavimus naudoja darbuotojų darbo užmokesčiui, administracinių patalpų išlaikymui, prekėms ir paslaugoms įsigyti.

Tarnyba ir institutas iki 2007 metų pabaigos pagal panaudos sutartį naudojosi Valstybės turto fondo patalpomis²⁹ Vilniuje, Tiltu g. 8/Ž. Liauksmo g. 3, kurių bendras plotas 222,06 kv. m.

Audito ir apskaitos tarnyba pagal 2007-07-12 Negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį Nr. 03N/S-15 iš UAB „Skraidenis“ išsinuomojo patalpas (bendras plotas – 343 kv. m) Vilniuje,

²⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23, Nr. IX–1946, 5 str. 1 d. 1 p.

²⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr.543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-06-15 nutarimas Nr.751 redakcija su pakeitimais ir papildymais), 72 p.

²⁸ 2006-04-14 Valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis Nr. (1.35)-14P-024.

²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-02-06 nutarimas Nr.183 „Dėl negyvenamųjų patalpų Vilniuje, Tiltu g. 8/Ž.Liauksmo g. 3 perdavimo“.

Naugarduko g. 100, ir į jas įsikėlė. Vėliau Tarnyba pagal 2008-10-17 Negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį Nr. 08N/S-48 iš UAB „Skraidenis“ išsinuomojo patalpas (bendras plotas – 540 kv. m) Vilniuje, Naugarduko g. 102. Ankstesnė patalpų nuomos sutartis buvo nutraukta. Už 2008 metų patalpų nuomą Audito ir apskaitos tarnyba iš valstybės biudžeto lėšų sumokėjo 166,8 tūkst. Lt. ir pagal nuomos sutartį avansu pervedė 161,6 tūkst. Lt už 2009 metų šešių mėnesių nuomą. Pažymime, kad Tarnybai patvirtinta³⁰ 20 etatų, t.y. vienam patvirtintam etatui tenka 27 kv. m patalpų bendrojo ploto.

Audito, apskaitos ir turto vertinimo institutui buvo perduotos³¹ visos anksčiau kartu su Tarnyba pagal panaudos sutartį naudotos patalpos Vilniuje, Tiltu g. 8/Ž.Liauksmo g. 3 (222,06 kv. m.). Institutui patvirtinta³² 10 etatų, t.y. vienam patvirtintam etatui tenka 22,2 kv. m patalpų bendrojo ploto.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytus dalykus, manome, kad minėtų įstaigų veiklai užtikrinti valstybės turtas (administracinės patalpos) ir lėšos naudojamos neefektyviai ir neracionaliai.

4. Rekomendacijos

1. Finansų ministerijos vadovybė turi imtis priemonių, kad ilgalaikio turto, programų faktinių išlaidų, atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais, pajamų, kitų lėšų apskaita būtų tvarkoma vadovaujantis apskaitos principais ir taisyklėmis; nustatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų tinkamą buhalterinės apskaitos tvarkymą ir finansinių ataskaitų sudarymą.

2. Inventorizuoti finansinį turtą ir apskaitoje jį užregistruoti įsigijimo savikaina.

3. Ištaisyti audito metu nustatytas klaidas (1.5, 2.4 dalys).

Atkreipiame ministerijos vadovybės dėmesį, kad vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu³³ biudžeto asignavimų valdytojas atsako už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, jis privalo užtikrinti, kad finansinių ataskaitų duomenys yra teisingi, programoms skirti asignavimai naudojami teisėtai, ekonomiškai ir efektyviai.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis³⁴, vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo

³⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-31 įsakymas Nr.1K-466 „Dėl Viešosios įstaigos audito ir apskaitos tarnybos struktūros ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

³¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-10-01 nutarimas Nr.966 „Dėl administracinių patalpų Vilniuje, Tiltu g. 8/Ž.Liauksmo g. 3 perdavimo pagal panaudos sutartį“.

³² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-06-26 įsakymas Nr.1K-222 „Dėl Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto struktūros ir etatų sąrašo patvirtinimo“.

³³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. ir 7 str.

³⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ 20 p.

teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Informacija apie audito metu nustatytas klaidas, pažeidimus ir neatitikimus kartu su rekomendacijomis jiems pašalinti Finansų ministerijai ir viešosioms įstaigoms pateikta Valstybės kontrolės raštais (žr. 1 priedo 1 lentelę). Apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę ministerija ir viešosios įstaigos Valstybės kontrolę informavo raštais (žr. 1 priedo 2 lentelę). Iki audito pabaigos neįgyvendintos rekomendacijos įrašytos prie ataskaitos pridedamame rekomendacijų įgyvendinimo plane, kuriame priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė Finansų ministerija (žr. 2 priedą).

6-ojo audito departamento direktorius

Rimantas Sanajevas

6-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Aušra Everlingienė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos finansų
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Pateikti raštai

1 lentelė. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės pateikti raštai

Eil. Nr.	Adresatas	Valstybės kontrolės raštas	
		Data ir Nr.	Antraštė
1.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2008-10-16 Nr. S-(60-1.10.1)-1916	Dėl asignavimų poreikio 2009 metams planavimo vertinimo
2.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2008-12-05 Nr. S-(60-1.10.1)-2242	Dėl audito metu nustatytų vidaus kontrolės trūkumų ir teisės aktų pažeidimų
3.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-01-07 Nr. S-(60-1.10.1)-19	Dėl 2008 metų 9 mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo rezultatų
4.	VšĮ Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institutas	2009-05-07 Nr. S-(60-1.10.1)-907	Dėl audito rezultatų
5.	VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra	2009-05-07 Nr. S-(60-1.10.1)-908	Dėl audito rezultatų
6.	VšĮ Audito ir apskaitos tarnyba	2009-05-07 Nr. S-(60-1.10.1)-909	Dėl audito rezultatų
7.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-05-11 Nr. S-(60-1.10.1)-936	Dėl audito metu nustatytų trūkumų
8.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-05-20 Nr. S-(60-1.10.1)-1164	Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto

2 lentelė. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei pateikti raštai apie rekomendacijų įgyvendinimą

Eil. Nr.	Rašto siuntėjas	Raštas	
		Data ir Nr.	Antraštė
1.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2008-11-07 Nr.((15.50-03)-5K-0828854)6K-0813902	Dėl informacijos apie numatytas priemones rekomendacijoms įgyvendinti pateikimo
2.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-01-06 Nr.((15.50-03)-5K-0833364-6K-0900063	Dėl audito metu nustatytų vidaus kontrolės trūkumų ir teisės aktų pažeidimų
3.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-02-04 Nr.((15.50-03)-5K-0900466-6K-0901205	Dėl 2008 metų 9 mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo rezultatų
4.	VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra	2009-05-13 Nr.200912-2749	Dėl audito rezultatų
5.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-05-14 Nr.((15.27)-5K-0913354-6K-0905059	Dėl audito metu nustatytų trūkumų
6.	VšĮ Audito ir apskaitos tarnyba	2009-05-22 Nr.2-558	Dėl viešųjų pirkimų vykdymo
7.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	2009-05-28 Nr.((15.50-03)-5K-0914420-6K-0905537	Dėl valstybės audito ataskaitos projekto rekomendacijų

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos
finansų ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“ 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Reglamentuoti vidiniais teisės dokumentais ministerijos Strateginio planavimo procesą, apimančią strateginio plano rengimą, svarstymą, rezultatų kontrolę, atnaujinimą ir t.t. Nustatyti, kas vykdo Strateginio planavimo metodikos 49 punkte nurodytas funkcijas.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Rengiama Strateginio planavimo tvarka.	2009 m. II ketvirtis
2.	Sudaryti ministerijai pavaldžių viešųjų įstaigų, atliekančių viešojo administravimo funkcijas, programų sąmatas pagal visus ekonominės klasifikacijos kodus.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Su viešosiomis įstaigomis 2009 metais pasirašytose sutartyse yra nurodomas detalus joms skirtų asignavimų paskirsimas pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius ir lėšų, numatomų naudoti darbo užmokesčiui, apskaičiavimas.	Atsižvelgdama į 2009-03-18 Saulėlydžio komisijos posėdžio protokolą Nr. 73-9(7), Finansų ministerija rengia Biudžeto sandaros įstatymo 2 str. 1 d. pakeitimo projektą, kuriame bus numatyta, kad asignavimai gali būti skiriami tik biudžetinėms įstaigoms, jeigu specialieji įstatymai nenustato kitaip. Įsigaliojus šiai pataisai, ministerija iš esmės spręs klausimą dėl viešųjų įstaigų finansavimo.
3.	Nustatyti programų koordinatorių atsiskaitymo už programų vykdymą terminus ir ataskaitų formas.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Rengiama Strateginio planavimo tvarka.	2009 m. II ketvirtis
4.	Atnaujinti Finansų kontrolės taisyklės, atsižvelgiant į ministerijos struktūros pasikeitimus.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Bus atnaujintos Finansų kontrolės taisyklės.	2009-07-01

5.	Papildyti asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašą, įtraukiant asmenis, kuriems pagal finansų ministro 2007-12-17 įsakymą Nr. 1K-367 „Dėl dokumentų pasirašymo“ pavesta pasirašyti apskaitos dokumentus.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Bus papildytas asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašas.	2009-07-01
6.	Tvarkyti atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais registrą pildant jį pagal kiekvieną debitorių ir kreditorių, o įsiskolinimus registruoti pagal kiekvieną dokumentą.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Bus įdiegta nauja finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema.	2010 m. gegužės mėnuo
7.	Tvarkant ministerijos vykdomų programų („Specialioji valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programa“ (kodas – 01 81); „Specialioji nuompinių už valstybės materialųjį turtą, pervestų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, kompensavimo programa“ (kodas – 01 82); „Valstybės priskirtų funkcijų ir programų įgyvendinimas savivaldybėse“ (kodas – 01 07); „Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimas“ (kodas – 47 01)) išlaidų apskaitą, registruoti ministerijos išpareigojimus vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Bus įdiegta nauja finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema.	2010 m. gegužės mėnuo
8.	Reprezentacijai skirtų prekių įsigijimo išlaidas apskaityti ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Kitos išlaidos“ (kodas 2.2.1.1.1.10), o paslaugų įsigijimo išlaidas – „Kitos paslaugos“ (kodas 2.2.1.1.1.1.30). Pasitvirtinti ministerijos lėšų reprezentacinėms išlaidoms naudojimo ir tokių lėšų apskaitos taisyklės.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Rengiamos ministerijos reprezentacinių išlaidų naudojimo ir apskaitos taisyklės.	2009-07-01
9.	Patvirtinti ūkinių medžiagų išdavimo naudoti tvarką.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Rengiama ūkinių medžiagų išdavimo naudoti tvarka.	2009-07-01
10.	Atsižvelgiant į nustatytus inventorizacijos atlikimo ir įforminimo trūkumus, pasitvirtinti	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Rengiama inventorizacijos ministerijoje tvarka.	2009-07-01

	inventorizacijos ministerijoje tvarką.			
11.	Imtis priemonių, kad ilgalaikio turto, programų faktinių išlaidų, atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais, pajamų, kitų lėšų apskaita būtų tvarkoma vadovaujantis apskaitos principais ir taisyklėmis, nustatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų tinkamą buhalterinės apskaitos tvarkymą ir finansinių ataskaitų sudarymą.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Ministerijos Ekonomikos departamento atitinkami darbuotojai Valstybės sekretoriaus potvarkiu bus įpareigoti sekti teisės aktų pakeitimus, iškilusius neaiškumus ar problemas aiškintis su ministerijos Apskaitos metodologijos departamento ir kitais specialistais.	Per 2009 metų pirmąjį pusmetį bus peržiūrėtas apskaitos organizavimas ministerijoje.
12.	Inventorizuoti finansinį turtą ir apskaitoje jį užregistruoti įsigijimo savikaina.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Bus įgyvendinta/ Atsižvelgiant į tai, kad pagal Archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2009-08-15 įsakymo Nr. 38 „Dėl bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“ 101 punktą banko dokumentai (mokėjimo pavedimai, mokėjimo reikalavimai – pavedimai ir kt.) saugomi 10 metų, ministerija dokumentų, patvirtinančių mokėjimus už akcijas, turimas Pasaulio banko grupės organizacijose (Tarptautinėje finansų korporacijoje, Tarptautiniame rekonstrukcijos ir plėtros banke, Daugiašalėje investicijų garantijų agentūroje), neturi. Informuojame, kad, siekiant gauti informaciją dėl Lietuvos mokėjimų Pasaulio bankui, kreipėmės į Lietuvos atstovą šioje organizacijoje.	Iki, kol bus gautas atsakymas iš atstovo Pasaulio banke.
Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Ekonomikos departamento direktoriaus pavaduotoja Veronika Kiškienė Tel. (8-5) 239-0232, el. paštas v.kiskiene@finmin.lt				